



L. A. Petris prædiken "Den fuldkomne Trøst"

Taler

L. A. Petri
Præst

Sted

Korskirken, Hannover

Omstændigheder

Prædikentekst:

Paulus' Brev til Romerne kapitel 8, vers 18-27

Det vides ikke præcist, hvornår denne prædiken er holdt. Men den er udgivet i 1853.

- 1 “Thi jeg holder for, at den nærværende Tids Lidelser ere ikke at agte mod den Herlighed, som skal aabenbares paa os. Derfor venter og Skabningens Forlængsel paa Guds Børns Aabenbarelse. Thi Skabningen er underlagt Forfængelighed (ikke med sin Villie, men efter hans, som lagde den derunder)
- 5 dog i det Haab, at Skabningen selv skal og blive frigiort fra fra Forkrænkelighedens Trældom til Guds Børs herlige Frihed. Thi vi vilde, at al Skabningen tilsammen sukker, og er tilsammen i Smerte indtil nu. Dog ikke det alene, men ogsaa de, som have Aandens Førstegrøde, ogsaa vi selv sukke i os selv, forventende en sønlig Udkaarelse, vort Legemes Forløsning. Thi vi ere frelst i
- 10 Haabet. Men det Haab, som sees, er ikke Haab; thi hvad Nogen seer, hvorledes kan han tillige haabe det? Men dersom vi haabe det, som vi ikke see, da forvente vi det med Taalmodighed til Hielp; thi vi vide ikke, hvad vi skulle bede, som det sig bør, men Aanden selv træder frem for os med uudsigelige Sukke. Men han, som randsager Hierterne, veed, hvad Aandens Sands er, thi den træder frem for
- 15 de Hellige efter Guds Villie.”

- Allerede Guds Navn som Barmhjertighedens Fader og Trøstens Gud, vor
- 20 Herres Jesu Navn, som Frelser, Forløser og Saliggjører, den hellig Aands Navn, der forjettes os som Trøster, allerede dette den levende Guds Navn, mine Elskede, forvisser os om, at der i hans Aabenbaring maae findes en Styrke og Kraft, en Trøst og Fred imod al Lidelse og Kors.
- 25 Og saa raabe os da ogsaa 100 Stemmer trøstede imøde: Frygt ikke, thi jeg er med

Dig; see ikke hen til Andre, thi jeg er Din Gud, jeg haver styrket Dig, ja hjulpet Dig, ja opholdt Dig med min Retfærdigheds høire Haand – jeg vil ikke forlade eller forsømme Dig – han giver den Trætte Kraft, og formerer dens Strykke som
30 haver ingen Kræfter - med evig Miskundhed vil jeg forbarme mig over Dig, og vel skulle Bierge vige og Høie bevæges, men min Miskundhed skal ikke vige fra Dig, og min Freds Pagt ikke bevæges - sørger ikke, Herren er nær - kommer hid til mig Alle, som arbeide og ere besværede, jeg vil give Eder Hvile – alle Ting maae tiene dem tilgode, som elske Gud.

35 Men skal denne Trøst ikke blot være en Trøst, som stiller det længselsfulde Hierte og beroliger den klagende Siæl, som med forbigaaende Lettelse, eller vel endogsaa kun ved at skuffe vore Følelser, hielper bort over det tunge Øieblik, skal den have Kraft til at giøre et Hjerte ganske fast, sikkert og saligt, saa maa det
40 tilsidst komme fra Ord til Handling, fra Forjettelse til Opfyldelse, fra Haab til Erfaring, saa maa det staae fast, at eengang al Smerte skal opsluges i Herlighed, al Svaghed iføres Kraft. Seiren maa være vis, naar Hierterne skulle kæmpe modigt og gladelig døe.

45 Om denne Trøst taler nu vort Epistel. Men det er en Mands Tale, som har skuet ind i den guddommelige Hemmeligheds Dybder og nu vidner for de klagende Siæle om uahnedede Under af Forløsning, Frihed og Herlighed; det er en Mands Ord, som er fuld af den hellig Aand, og derfor ogsaa veed at tale om dens kraftige Virken i vort Hierte.

50 Saa er ogsaa hans Tale trøstelig kun for dem, som søge den himmelske og ikke den jordiske Frihed, som sukke efter den himmelske Herlighed og ikke efter den Verdens forgængelige Væsen, som vente paa Forløsningen og ikke ere tilfreds med det forkrænkelige Liv.

55 Talen er trøstelig kun for Guds ægte Børn, hvis Hierte brænder efter Gud, hvis Siæl skriger efter den levende Gud, og den fattes kun af dem, som lade sig drive af den hellig Aand, og have og haabe Livet ikke af dem selv, men af denne Aand, vor Trøster og Talsmand evindeligt.

60 Hvem ere da vi, kjære Christne? Vil en saadan Tale skikke sig for os, og vil den finde Indgang i vore Hjerter? Hvem er jeg? Har jeg ogsaa seet Herlighedens Land, saa jeg som Glædens Sendebud kan bringe Eder Kundskab derom?

Føle I Eder, ogsaa hendragne mod oven, føle I Pillegrimslængselen, Længselen efter Hjemmet, saa at I søge Trøst i at høre derom. O mine Elskede! Friheden toner sødt i den Fangnes Øren, og naar den natlige Vandrers øiner det første Glimt af Morgenrøden, saa oplades hans Hierte, og de vaklende Skridt styrkes. -

70 Vi ere saadanne Fangne; vi ere saadanne Vandrere med beklemte Hierter; lader os lytte til den himmelske Forløsning, som kommer fra den Fierne, lader os kaste et længselsfuldt Blik mod hine himmelske Roser, som dufte os imøde paa Troens yderste Firmament, saa vi fornemme den evige Morgens første Luftning, og agte de dunkle Skygger, som omgive os, for Intet. - Herren skiænke os en
75 ringe Skiærv, skiænke os vor beskikkede Deel af sin fuldkomne Trøst og stille vor Trøst med sit Ord; han betegne og forlene os under den nærværende Tids Lidelser Guds Børns fuldkomne Trøst, der først, idet den henpeger paa vor og den hele Skabnings tilkommende Herlighed, saliggjør os i Haabet, og dernæst under den hellig Aands Bistand ogsaa ophielper vor nærværende Svaghed.

80

I.

Jeg holder for, siger Apostelen, at den nærværende Tids Lidelser ikke ere at agte mod den Herlighed, som skal aabenbares paa os, og vidner herved baade om de
85 timelige Lidelser og om den paafølgende Herlighed, som er saa stor, at timelig Bedrøvelse ikke kan sammenlignes dermed.

Der gaaer en dyb Smerte igjennem hele Skabningen, og alt Liv synes kun at være det Dække, bag hvilket Døden lurar paa sit Bytte. - Giennemil Skabningens
90 Riger; Du finder Alt underkastet Forfængelighed, Alt i det dødelige Væsens Tieneste, Alt bestemt til at henfalde, døe og forgaae. Saa er det med den livløse Steen, som hensmuldrer igjennem Aarhundreder; med Markens Græs, som grønnes om Morgen og om Aftenen blegner, med Engenes Blomster, der overgive deres Skønhed til Vindene og lægge deres Kroner i Støvet, med
95 Skovenes Ege, som Stormen sønderbryder eller Aarene fortære. Paa de øde Agre, som Hagl og Storm have sønderflaaet, paa de Gruushobe, som Ilden efterlod, paa Kirkegaardene, hvor Grav taarner sig ved Siden af Grav, staaer skrevet: vi tiene det forgængelige Væsen.

100 Thi i den levende Skabnings Rige hersker den samme Forfærdelsens og Ødelæggelsens Fyrste. Hvor mange Millioner Skabninger dræber ikke denne Jords Nød og Elendighed; hvor mange begraver hver Vinter; hvor mange falde som Offere for Menneskets Leven, for hans Lyst, hans Ondskab, og hvor megen

105 Smerte og Qval, og Angest og Pine indfattes ikke i alle disse Millioners Leven og Væren.

Hvor findes vel ogsaa et Sted paa den hele vide Jord, hvor Billeder af Død og Undergang ikke møder Eders Øie, hvor Angstens og Jammerens Toner ikke
110 træffe Eders Øre, og det forgængelige Væsens Offere ikke bevæge Eders følende Hierte?

Og Mennesket, Skabningens stolte Herre, hvor dybt er han indflettet i denne Elendighed! Mangel trykker ham, Trang qvæler ham, Sygdom nager ham og
115 Døden reder ham Seng iblandt Gravene. Hos Glæden staaer Sorg, hos Lysten Smerte, hos Lykken Ulykke, hos Hvilen Bekymring, hos Freden Angest, hos Haabet Frygt, hos Kiærlighed Had, hos Dyden Synd og hos Livet Død. Naar det har været kosteligt, har det været Arbeide og Møie, thi Alt bøier sig for Forfængeligheden og tjener det dødelige Væsen.

120 Kan det Jordiske selv i sin høieste Fylde saliggjøre? Verden er en hensvunden Tilværelses Gravsted; hvad der lever, lever af Død, indtil det selv har lidt sine Smerter, aandet sine Sukke, fuldbragt sine Klager og nedsynker i Tilintetgjørelsens Nat.

125 Saa gaaer der da en dyb Smerte igiennem hele Skabninge, og udlagt som Guds oplyste Børn forstaae det, er det Sorg og Graad og Klage, er det Suk, Attraae og Længsel, thi den er imod sin Villie overgivet til Forfængelighed af den, der eengang maatte lyse Forbandelse over Jorden, og den skal frigjøres af den, som
130 har tilsagt os en ny Himmel og Jord. Thi hvorefter venter, hvortil sigter og hvorhen tyder Skabningens angstfulde Længsel?

Efter Guds Børns Aabenbarelse. Hvortil skal den frigjøres? Til Guds Børns herlige Frihed. Thi hvorefter længes vi selv? Efter Børneretten. Og hvorpaa
135 vente vi? Paa det forklarede Legeme. Derfor ere vi salige i Haabet. Forløsningens Time vil slaae, Trældom gaae over i Frihed, Møie og Arbeide i Herlighed, Forgængelighed i det evige Liv, thi dette dødelige Væsen skal iføres Udødelighed, det Forkrænelige Uforkrænelighed, det Svage Kraft, Vanæren skal blive til Ære, og Klagen forvandle sig til Jubelsang.

140 Det Første er forgaaet, see Alt er blevet nyt; en ny Skabning, en ny Himmel, en ny Jord og paa de Glades Læber en ny Sang. De synge om Ære efter Haan og

Fornedrelse, om Hvile efter Møie og Arbeide; om Fred efter haard Strid, om
145 Glæde efter den bittre Sorg. Til Sandhed er blevet, hvad de haabede, og opfyldt,
hvorefter de længtes; de ere ikke mere Fremmede og Vandringsmænd, men
Husets Børn, og deres Øine og Øren og Hierter møde ikke mere den klagende
Skabning, men den Frigiorte, Guds Speil, den Allerhøiestes Lov, Sandhedens,
Skønhedens og Livets Hiemsted evindelig.

150 O mine Venner, ere vel denne Tids Lidelser at ligne med hiin Herlighed? Hvad
er vel et Øieblik imod Evigheden, og en Draabe Malurt imod et Hav af Sødme.
Ja vi ere vel endnu i Fængsel; men vi skimte derfra en Morgenrøde, som fylder os
med salige Ahnelser, og vi skue ud i smilende Egne, imellem hvis Blomster og
155 Træer vi skulle vandre. Vi ere vel omgivne af Klage og Skrig, men vi høre allerede
de forløste Skarers Jubelsang som vinke os til sig.

Vi ere vel ikklædt Aske og Støv, men vi udtrække allerede Haanden efter
Herlighedens hvide Klædebon. Hvad er Armod, da vi have Velsignelsen for
160 Døren? Hvad er Rigdom, da Livets Træ allerede voxer for os? Hvad er Møie og
Plage, da Høitidsdagens Morgensol gaaer op over os? Hvad er Kummer og Sorg,
da Glæde og Smil skal fylde Hierter og Mund? Hvad er Skiændsel og Skam, da
vor Ære skal straae tifold? Hvad er Død og Forkrænkelse, da vi indgaae til
Livet? Hvad er altsaa al denne Tids Piinagtighed imod den Herlighed som skal
165 aabenbare sig paa os? Og derfor, kiære Christne, lærer at forstaae Eder selv og
retter Eders Ønsker, Eders Attraae, Eders Hiertes Længsel imod det alene
værdige Maal.

I begiære Glæde hernede, og den slaar om til Bedrøvelse, Nydelse og den bliver
170 til Bitterhed, Vinding, og I finde Tab, Fred, og den forvandler sig til Strid,
Kiærlighed og I møde Had og Utaknemlighed, Ære, og den gaaer over til
Bagtalelse, Storhed, og den slutter med et dybt Fald; og hvilte I end i al
optænkelig Fred, saa omgives I dog af en klagende Skabning, hvis ængstelige Suk
aldrig tie, og som uafladelig fører Eder Dødens og Forkrænkelse Billede
175 for Øine.

O hæver Eders Hoveder i Veiret og mærker, at Eders Forløsning stunder til;
retter histhen Eders Hierter, vender Eders Suk og Eders Klager mod oven, kaster
al denne Tids Lidelse og Skabningen med al sin Smerte under Troens Fod og
180 svinger Eder op til de evige Bierge, hvor Guds Stad staaer grundfæstet, og hvor
alle Lande gienstraae af dens Herlighed.

II.

185

Ethvert sandt og sikkert Haab, mine Elskede, fører Trøst med sig; thi idet dette Haab peger hen paa det Maal, vi skulle naae, erstatter det os i Forveien den Møie, vi anvende paa at naae det; men Guds Børns Haab skal ikke beskiæmmes, thi det svigter ikke og opveier i sin Storhed Bierge af jordisk Lidelse. Alligevel
190 skulle vi ikke alene bygge vor Trøst paa det Tilkommende, og vor Hielp paa Haabet; men, siger Apostelen, desligeste kommer og Aanden vor Skrøbelighed til Hielp; thi vi vide ikke, hvad vi skulle bede, som det sig bør, men Aanden selv træder frem for os med uudstigelige Sukke.

195

Men han, som randsager Hierterne, veed, hvad Aandens Sands er, thi den træder frem for de Hellige efter Guds Villie. - See der den nærværende Trøst, som tildeles os endnu under denne Tids Lidelser, omgivne, som vi ere, af den klagende Skabning; og jeg troer, at vi paa en dobbelt Maade glæde os ved Trøsten fra den hellig Aand, først nemlig, forsaavidt vi have Aandens Naadegave og vide
200 og føle vort Hierte udfyldt, vor Siæl helliget og vort indvendige Menneske født og næret af denne Aand.

205

Deri ere vi da allerede Livet, som ikke forgaaer, den guddommelige Natur, som ikke er underkastet Forgængelighed, den Kraft fra det Høie, som Verden ikke kan overvinde. Dermed er Guds Kiærlighed udgydt i vore Hierter, og
210 rodfæstede i denne Kiærlighed overvinde vi Alt; dermed er Seierens Pant os allerede tillagt, saa vi forblive troe indtil Enden; dermed ere vi fyldte med himmelsk Sands, saa vi vandre i Himmelen og agte Alt, hvad der er paa Jorden, for Tab; dermed ere vi allerede hernede afsondrede og udvalgte, retfærdiggjorte og forklarede; dermed ere vi bundne til Gud med et levende Baand, og have i ham en Fred, større end al Jordens Trængsel. - Og denne Trøst skulde ikke mægtig komme vor Skrøbelighed til Hielp?

215

Jo, mine Venner, saalænge der i vort Hierte ikke boer Andet end en fattig Sands for denne Verden, som netop kun elsker eller frygter, søger eller skyer, glæder sig ved eller saares af hvad der er af denne Verden, saalænge ere vi denne Verdens Trælle, dreie os, som Veirhanen, efter den hvert Øieblik omskiftende Vind, jage efter dens tomme Skygebilleder, jamre over dens Giøglelys, staae trøstesløse ved dens Grave og falde magtesløse til Jorden, naar dens Storme bruse hen over os.

220

Da føler det lidende Hierte sig tomt, afmægtigt, dødt, og den bedste Trøst, hvormed man da møder os, er Tiden den sørgelige Vane at lide, eller letsindig Glemsel af hvad vi tabte. Og naar da et saadant, kun med verdslig Sands næret
225 Hierte, eengang bliver den jordiske Forkrænkelse, de Kræfter, som tiene det dødelige Væsen, og den lidende Skabning vaer – hvad andet har det da tilbage, end at sukke og mørk og kummerfuld finde sig i sin sørgerlige Skiæbne.

Men føler Du den guddommelige Aand kraftig i Dig, boer Herrens Aand hos
230 Dig, saa er denne Aand mægtigere, end den, som er i Verden, og gjør Dig fra Træl til Verdens Herre, fylder Din Svaghed med riig Kraft, forvandler Din Klage til Jubel, og bereder i Dit Indre Sted for hiin Hvile og hiin Fred, som ingen Verdens Storme kan forstyrre, thi den er ikke af Verden, men af Gud. Det er den Hielp, hvormed den hellig Aand ophielper vor Svaghed, og styrker den
235 kleinmodige Hierte.

Men, siger Apostelen endvidere, Aanden træder ogsaa frem for os med uudsigelige Sukke. Vi vide ikke altid, hvorom og hvorledes vi skulle bede; der kommer stundom saa svære Timer over os, at vort Hierte forsager, Naadens
240 Vished og Nærhed forsvinder for os, og det er ude med Trøst og Haab, med Raad og med Hielp. Døden unddrager os vor hele Kiærlighed eller vor eneste Støtte og Tilflugt; den Grund, hvorpaa vi byggede vore timelige Planer og Stræben, styrter sammen; Slag følger paa Slag, saa at vi som Hiob sætte os i Asken; en skiændig Løgn forgifter, hvad vi have kiærest i Livet, en gnavende
245 Kummer fæster for bestandig Rod i vort Hierte, Fremtiden træder frem for os med Billeder, som blive forfærdeligere og rædselsfuldere, jo længere vi fæste Øiet paa dem.

Hvad er det da, som bærer og styrker os, mine Venner? Hvad er det, som da er
250 vor Trøst, naar vi selv ingen kiende eller vide? See da træder Aanden frem for os hos Gud med uudsigelige Sukke, men som Gud hører og forstaaer. - Har Aanden gjort os til sin Eiendom, kaaret os til sit Tempel, saa træder den frem med os for Gud, erhverver os Hielp og Bistand, Beskyttelse og Varetægt, og ligesom et Barn netop derved har fri Adgang til sin Fader, at det er Kiød af hans
255 Kiød og Been af hans Been, saa han ikke kan hade sit eget Kiød, men maae qvæge og pleie og beskierme det, saa have Guds Børn i den Aand, hvis Bolig de ere, en Talsmand hos deres himmelske Fader, saa at han strækker sine Hænder ud til dem, og kraftig bærer dem igiennem alle Tidens Lidelser.

O mine Venner, naar vi ere giennemtrængte heraf, naar vi i Troens vide, at vi ere hans, fordi hans Aand boer i os, at han ikke kan forlade eller forsømme os, fordi denne Aand træder frem for ham og raaber om Hielp til os, skulle vi da lade os nedslaae af denne Tids Lidelser, skulle vi søge en Trøst, som vi allerede have?
265 Skulle vi ængstes og skiælve, naar vor Talsmand allerede taler høit? See der er fuldkommen Trøst, thi den er fra ham, som selv hedder Trøsteren, fordi han tilsidst ikke blot lindrer, men hæver al Nød og al Smerte.

Men I see det ogsaa, kun Guds Børn, som drives af den hellig Aand, kun Guds
270 Børn som haabe en evig Arv, kunne annamme denne Trøst; det sandselige Menneske, der bygger alt sit Haab paa dette Liv, han fatter ikke Guds Tale, fatter ikke Guds Værker. Hvad der er vor Trøst, at Verden og al dens Væsen forgaaer, det ængster og forfærder ham. Derfor, I, som begiære Trøst, kun Guds Barn har en Fader og en evig Arv; værer Guds Børn, saa kunne I frimodig vente
275 den Glæde, som Ingen skal tage fra Eder. Amen!

Kilde

Manuskript taget fra Den fuldkomne Trøst, Prædiken af L. A. Petri, Præst ved Korskirken i Hannover. Efter det Tydske. Kjøbenhavn. C. C. Lose & Delbanco's Bog- og Musikhandel. Trykt i Thieles Bogtrykkeri. 1853. efter aftale med udgiveren.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Den Første Slesvigske Krig 1848-1851, Den anden slesvigske krig 1864, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/l-a-petris-praediken>